

EVALUATION OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS BASED ON STUDENTS' OPINIONS*

Demet GENÇ¹ ✉ & Cenk TEMEL²

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, Ürküt Ortaokulu, Ağrı, Türkiye

² Akdeniz Üniversitesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Antalya, Türkiye

0000-0002-0181-8547

0000-0001-6777-085X

Abstract : It has been aimed to evaluate physical education teachers working in different cities of Turkey based on the opinions of students taking physical education course. In this research, a screening model which is one of the quantitative research approaches was used. In the study, Assessment of Physical Education Teacher Based on Student Opinions Scale developed by Kayışoğlu (2015) was used. The scale consists of 48 items and includes a 5-level Likert-type scale. In this study, data were collected by simple random method from 1078 participants in a secondary school and, volunteer students from a high school where the most physical education teachers were employed in the cities in seven geographical regions, in accordance with the purposive sampling method. Research data were collected in the spring semester of 2018-2019 academic year. As a result of the analyzes, it was seen that there was a difference in negative behavior dimension according to student gender, general performance, lesson performance and negative behavior dimensions according to teacher gender and more positive opinions about female teachers. There was no difference in school performance by school and age. Course performance does not differ according to school level and age. There was a difference in general performance, course performance and negative behavior dimensions according to class variable. According to the findings of the study, while there was no significant difference between male and female students for general performance and course performance dimensions, it was found that female students had higher average in negative behavior dimension. In addition, it was understood that students had more positive opinions about female teachers for all dimensions of the applied scale. Besides, it was seen that middle school students had more positive opinions than general high school students in terms of general performance dimension. Accordingly, the average performance and negative behavior dimensions of the scale differ according to the age of the student.

Keywords: Students' evaluation, students' assessment, physical education class.

Citation : Genç, D., & Temel, C. (2020). Evaluation of Physical Education Teachers Based on Students' Opinions. *International Journal of Physical Education Sport and Technologies*, 1(1), 24-33.

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet: Bu çalışmada ülkemizin farklı illerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerini, beden eğitimi dersini alan öğrencilerin görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yaklaşımlarından tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada Kayışoğlu (2015) tarafından geliştirilmiş olan “Öğrenci Görüşlerine Dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 48 maddeden oluşmakta ve 5 seviyeli Likert tipi bir ölçeklendirme içermektedir. Araştırmada amaçlı örneklem yöntemine uygun olarak coğrafi bölgelere uygun olarak belirlenmiş yedi şehirdeki beden eğitimi öğretmeni sayısı en fazla bir ortaokul ve bir lisedeki gönüllü katılımcı öğrencilerden, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde basit tesadüfi yöntemle 1078 katılımcıya ait veri toplanmıştır. Elde edilen verilere ilişkin analizlere göre, öğrenci cinsiyetine göre olumsuz davranış boyutunda, öğretmen cinsiyetine göre genel performans, ders performansı ve olumsuz davranış boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu ve öğrencilerin kadın öğretmenler hakkında daha olumlu görüşlere sahip olduğu görülmüştür. Okula ve yaşa göre ders performansında ise fark bulunamamıştır. Ayrıca ders performansının okul kademesine ve yaşa göre farklılık göstermediği, sınıf değişkenine göre ise genel performans, ders performansı ve olumsuz davranış boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin genel performans ve ders performansları için erkek veya kız öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmazken, olumsuz davranış boyutunda kız öğrencilerin daha yüksek ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, uygulanan ölçeğin tüm boyutlarında öğrencilerin, kadın öğretmenler hakkında daha olumlu görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, genel performans boyutu için ortaokul öğrencileri lise öğrencilerine göre daha olumlu görüşlere sahiptir.

Anahtar kelimeler: Öğrenci değerlendirmesi, öğrenci görüşü, beden eğitimi dersi.

Eğitim olgusu insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır (Ergün, 2008). Eski çağlardan günümüze kadar bütün toplumlar kuşaklar boyu oluşturdukları değerleri, yeni gelen kuşaklara aktarmışlardır (Karaman, 2014). Bu aktarım geçmişte daha yalın bir biçimde düzenlenirken günümüzde çok daha karmaşık olarak sürdürülmektedir. Günümüz toplumlarının nitelikli insan gücüne duydukları ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Toplumların vasıflı insan gücü gereksinimleri yalnız vasıflı eğitimle ve eğitim kurumlarıyla gerçekleştirilebilir (Köktaş, 2003).

Toplumların uygun değere sahip olmasında eğitimin içeriği, planlaması, niteliği, yakın ve uzak amaçları gibi etkenler önemlidir. Eğitimin içeriği; değerlendirme süreci, planlama, uygulama süreci gibi birçok faktörün bulunduğu bir bütündür (Uğraş, 2013). Öğretmenler

bu bütünün belki de en önemli parçalarıdır. Onlar bir ülkenin gelişmesinde, toplumların sosyal barış ve huzura sahip olmasında, insanların sosyalleştirilip toplumsal hayata hazır hale getirilmesinde, toplumun değer ve kültürünün yeni nesillere aktarılmasında en önemli görevi üstlenmektedirler (Akyüz, 2012). Öğretmenler verilere ulaşma yollarını bilen, verileri düzenleyip, kültür ve disiplinler arası süzgeçten geçirip analiz ve sentez edebilme yeteneğine sahip kişilerdir (Uygun, 2013). Öğretmen bir taraftan devamlı öğrenen diğer taraftan bilgilerini kişiye veya kişilere aktaran onların öğrenmesini sağlayan ve bu davranışları ile kişilere örnek olan kimsedir. Bunun gibi özellikleri öğretmeni, sanatçı gibi olmasının yanı sıra bilim insanı gibi olmasını da gerektirir. Öğretmenin bir diğer sorumluluk alanı da mesleki ve kişisel olarak sahip olduğu bilgisini, gücünü toplumun

ilerleyip gelişmesine kullanmasının yanında, toplumsal liderlik görevini de başarıyla yerine getirmesidir (Temel, 2017). Bu sorumluluklarını yerine getirebilmesi için öğretmenlerin sürekli okuyup, araştırıp, mesleğiyle ilgili bilimsel gelişmeleri takip edip, araştırarak uygulayan bir kişiliğe ve bilgi birikimine sahip olmasının gerektiği düşünülmektedir (Sağın, 2018).

Hızlı toplumsal ve ekonomik gelişmeler doğrudan veya dolaylı olarak eğitim sistemlerini etkilemektedir (Korkmaz, 2000). Bu gelişmeler eğitim sisteminin yetiştireceği insan paradigmasını, eğitimle ilgili sahip olduğu insan gücü ve felsefe politikasını da doğrudan etkilemektedir (Karagözoğlu, 2003). İnsan gücü kaynaklarının akılcı olarak değerlendirilmesi hemen hemen her dönemde eğitim sisteminin nitelikleri ile ilişkilidir. Çünkü insan potansiyeli çağdaş gelişmenin önemli bir unsurudur (Arıbaş, 2000). Nitelikli insan yetiştirmek için kendini geliştiren ve sürekli yenileyen öğretmenlerin olması gerekir (Akpınar vd., 2004).

Eğitim tarihinde öğretmen, eğitim ve öğretim kavramları çok eski çağlara kadar uzanmaktadır. Bu kavramların içi her dönemde farklı şekilde doldurulmaya çalışılmış, toplumların yaşayış biçimlerine, kültürüne, inancına göre şekil almıştır (Akyüz, 1997). Tarihsel süreç içerisinde eğitim-öğretimin kat ettiği mesafeye paralel olarak okullarda öğretme işini yapan kişilerin istenilen kaliteyi elde ederek yetiştirilmesi gerektiği anlaşılmış ve bununla birlikte öğretmenleri yetiştirme çalışmalarına başlanmıştır (Sağın, 2018).

Genel eğitimin önemli bir parçasını beden eğitimi oluşturmaktadır. Çocuğun oyun oynama ve hareket etme ihtiyacının okul ortamı içinde giderilerek ve bedensel ve ruhsal yönden eğitilmesini sağlayarak sportif faaliyetlerden keyif almaya yardımcı olur. Beden eğitimi içinde toplanan planlı faaliyetler, sağlıklı bir yaşamı sağlayarak, gelişimi önemli ölçüde destekler. Bu özellikleri çocuğa verebilmek için beden eğitimi öğretmeni, etkili iletişim yolları ile mesleki bilgilerini, duygu ve düşüncelerini etkili ifade edebilme yeteneğine de sahip olmalıdır. Öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimin sağlıklı olması öğretim niteliğini olumlu yönde etkilemektedir (Başer, 2009).

Bilindiği gibi, okullar beden eğitiminin planlı bir şekilde ve öğretim programları dâhilinde verilmeye

başlandığı ilk yerdir. Beden eğitimi öğretmenleri okullarda branşların ve eğitimlerin sağlıklı şekilde yürütülmesini sağlayan kişilerdir (Uğraş, 2013). Bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın amacı, ülkemizin farklı illerinde çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi dersini alan öğrencilerin görüşlerine dayalı olarak değerlendirmektir. Ayrıca araştırmanın bu genel amacının yanı sıra aşağıda yer alan alt problemlere de cevap aranmıştır:

- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi okul tiplerine göre değişmekte midir?
- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi yaşlarına göre değişmekte midir?
- Öğrencilerin öğretmenlerini değerlendirmesi sınıf düzeylerine göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2005). Araştırmada veriler, amaçlı örneklem yöntemine (Sencer, 1989) uygun olarak yedi coğrafi bölgede, belirlenen şehirlerde, beden eğitimi öğretmenin en fazla olduğu bir ortaokul ve bir lisedeki gönüllü katılımcı öğrencilerden, basit tesadüfi yöntemle toplanmıştır. Okullara ilişkin bilgiler Milli Eğitim Bakanlığı'ndan elde edilmiş olup araştırma verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde elde edilmiştir.

Araştırmada Kayışoğlu (2015) tarafından geliştirilmiş olan "Öğrenci Görüşlerine Dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Söz konusu ölçek 48 maddeden oluşmakta ve 5 seviyeli Likert tipi ölçeklendirme içermektedir. Ölçek; 1 puandan (tamamen katılıyorum) 5 puana (hiç katılmıyorum) doğru puanlanmaktadır. Ölçek maddeleri 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; genel performans boyutu, ders performans boyutu ve olumsuz davranış boyutudur. Ölçeğin genel

performans boyutu 30 madde, ders performans boyutu 14 madde ve olumsuz davranış boyutu 4 maddeden oluşmaktadır. Olumsuz davranış boyutundaki maddeler ters kodlanmıştır. Ayrıca ölçeğe, araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla beş sorudan oluşan “Kişisel Bilgi Formu” eklenerek kullanılmıştır. Çalışmaya katılanlara ait bulgular için yüzde,

aritmetik ortalama, frekans dağılımı ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Veriler için normallik analizi Kolmogorov-Smirnov testiyle incelenmiş ve verilerin normal dağılım gösterdikleri belirlendiği için parametrik testler tercih edilmiştir. Cinsiyet ve okul değişkeni için bağımsız örneklem *t* testi, yaş ve sınıf değişkenleri için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır.

Tablo 1: Coğrafi bölgeler ve iller

Coğrafi Bölge	Şehir	Okul Türü	Katılımcı Sayısı
Akdeniz	Adana	Lise	30
		Ortaokul	81
Marmara	İstanbul	Lise	147
		Ortaokul	150
İç Anadolu	Ankara	Lise	99
		Ortaokul	96
Doğu Anadolu	Malatya	Lise	49
		Ortaokul	48
Ege	İzmir	Lise	88
		Ortaokul	93
Karadeniz	Trabzon	Lise	50
		Ortaokul	49
Güneydoğu	Adıyaman	Lise	46
		Ortaokul	52
Toplam			1078

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında analiz edilen veriler tablolarda verilmiş ve yorumlanmıştır. Tablo 2’de araştırmaya katılmış olanların yaş, cinsiyet, okul ve sınıflarına dair bilgiler yer almaktadır. Elde edilen verilere göre örneklem grubu içerisinde 16 yaşındaki öğrencilerin (%20,4) yoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni incelendiğinde 1078 öğrencinin 579’unun (% 53,7) kadın, 499’unun (% 46,3) erkek olduğu görülmüştür. Okul değişkenine göre 569 öğrencinin ortaokulda (%52,8), 509 öğrencinin lisede (% 47,2) okudukları görülmektedir.

Tablo 3’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin genel performans [$t(1076)=-0,66$; $p>0,05$] ve ders performans [$t(1076)= 0,03$; $p>0,05$] boyutlarına ilişkin görüşleri öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak katılımcıların olumsuz davranış [$t(1076)=3,72$; $p<0,05$] görüşleri cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu boyutta kadın öğrenciler (3,66) erkek öğrencilere göre (3,42) göre daha olumlu görüşlere sahiptir.

Tablo 2: Öğrencilerin demografik özellikleri

Demografik Özellikler		N	%	
Yaş	10	23	2,1	
	11	105	9,7	
	12	148	13,7	
	13	190	17,6	
	14	115	10,7	
	15	90	8,3	
	16	220	20,4	
	17	161	14,9	
	18	26	2,4	
Cinsiyet	Kadın	579	53,7	
	Erkek	499	46,3	
Okul	Ortaokul	569	52,8	
	Lise	509	47,2	
Sınıf	5	105	9,7	
	6	55	5,1	
	7	279	25,9	
	8	129	12,0	
	9	51	4,7	
	10	287	26,6	
	11	136	12,6	
	12	36	3,3	
	Toplam		1078	100

Tablo 3: Öğrenci görüşlerine dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni değerlendirmesinin katılımcıların cinsiyetine göre karşılaştırılması

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Genel performans	Kadın	579	3,82	0,89	1076	-0,66	0,51
	Erkek	499	3,86	0,92			
Ders performansı	Kadın	579	4,04	0,86	1076	0,03	0,97
	Erkek	499	4,04	0,92			
Olumsuz davranış	Kadın	579	3,66	1,03	1076	3,72	0,00*
	Erkek	499	3,42	1,07			

* $p < 0,05$; ss: standart sapma; sd: serbestlik derecesi

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan bireylerin genel performans boyutu [$t(795,435)=6,83$; $p < 0,05$], ders performans boyutu [$t(794,983)=5,09$; $p < 0,05$], olumsuz davranış boyutu [$t(703,168)=2,00$; $p < 0,05$] olduğundan ders performans boyutu, genel performans boyutu ve olumsuz davranış boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Genel performans düzeyinde öğrenciler; kadın öğretmenler

hakkında (4,09) erkek öğretmenlere göre (3,71) göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Ders performans düzeyinde öğrenciler; kadın öğretmenler hakkında (4,23) erkek öğretmenlere göre (3,95) göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Olumsuz davranış boyutunda öğrenciler kadın öğretmenler hakkında (3,64), erkek öğretmenlere göre (3,50) göre daha olumlu görüşlere sahiptir.

Tablo 4: Öğrenci görüşlerine dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni değerlendirmesinin öğretmen cinsiyetine göre karşılaştırılması

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Genel performans	Kadın	357	4,09	0,81	795,435	6,83	0,00*
	Erkek	721	3,71	0,92			
Ders performansı	Kadın	357	4,23	0,80	794,983	5,09	0,00*
	Erkek	721	3,95	0,91			
Olumsuz davranış	Kadın	357	3,64	1,06	703,168	2,00	0,04*
	Erkek	721	3,50	1,05			

* $p < 0,05$; ss: standart sapma; sd: serbestlik derecesi

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin genel performans boyutu [$t(1017,368)=5,34$; $p < 0,05$], olumsuz davranış boyutu [$t(1076)=-3,62$; $p < 0,05$] olduğundan olumsuz davranış ve genel performans boyutunda okula göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Genel performans

boyutunda ortaokul öğrencileri (3,98) lise öğrencilerine göre (3,68) göre daha olumlu fikirlere sahiptir. Olumsuz davranış boyutunda lise öğrencileri (3,67) ortaokul öğrencilerine göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Ayrıca ders performansında [$t(1076)=1,52$; $p > 0,05$] anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 5: Öğrenci görüşlerine dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni değerlendirmesinin katılımcıların okullarına göre karşılaştırılması

Boyut	Okul	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Genel performans	Ortaokul	569	3,98	0,83	1017,368	5,34	0,00*
	Lise	509	3,68	0,95			
Ders performansı	Ortaokul	569	4,08	0,87	1076	1,52	0,13
	Lise	509	4,00	0,90			
Olumsuz davranış	Ortaokul	569	3,44	1,10	1076	-3,62	0,00*
	Lise	509	3,67	0,99			

* $p < 0,05$; ss: standart sapma; sd: serbestlik derecesi

Tablo 6'da görüldüğü gibi katılımcıların genel performans [$F_{(8-1069)}=5,787$; $p < 0,05$], olumsuz davranış [$F_{(8-1069)}=9,918$; $p < 0,05$] boyutlarındaki görüşleri öğrencinin yaşına göre farklılaşmaktadır. Yani genel performans ve olumsuz davranış boyutları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık içerdiği söylenebilir. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında

olduğunu test etmek için yapılan Scheffe testi sonucunda ise genel performans boyutunda 11 yaş 16 ve 17 yaştan, 12 yaş 16 ve 17 yaştan farklı olduğu söylenebilir. Ancak öğrencilerin ders performans [$F_{(8-1069)}=0,983$; $p < 0,05$] boyutundaki görüşleri yaşlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 6: Öğrenci görüşlerine dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni değerlendirmesinin katılımcıların yaşına göre karşılaştırılması

Puanlar	Yaş	N	\bar{X}	ss	sd	F	p	Anlamlı Fark (Scheffe)
Genel performans	10	23	4,04	0,57	8-1069	5,787	0,00*	11-16
	11	105	4,06	0,73				11-17
	12	148	4,05	0,79				12-16
	13	190	3,90	0,91				12-17
	14	115	3,96	0,86				
	15	90	3,89	0,77				
	16	220	3,63	0,96				
	17	161	3,57	1,04				
	18	26	3,72	0,88				
Ders performans	10	23	4,36	0,44	8-1069	0,983	0,45	-
	11	105	4,03	0,77				
	12	148	4,15	0,82				
	13	190	4,05	0,97				
	14	115	4,03	0,86				
	15	90	3,93	0,95				
	16	220	4,03	0,88				
	17	161	3,97	0,96				
	18	26	4,01	0,68				
Olumsuz davranış	10	23	3,69	0,91	8-1069	9,918	0,00*	11-12
	11	105	2,78	1,14				11-13
	12	148	3,57	0,96				11-14
	13	190	3,66	1,02				11-15
	14	115	3,45	1,20				11-16
	15	90	3,94	0,95				11-17
	16	220	3,68	0,96				
	17	161	3,57	1,00				
	18	26	3,34	1,07				

* $p < 0,05$; ss: standart sapma; sd: serbestlik derecesi**Tablo 7:** Öğrenci görüşlerine dayalı Beden Eğitimi Öğretmeni değerlendirmesinin ölçeklerin sınıflara göre karşılaştırılması

Puanlar	Sınıf	N	\bar{X}	ss	sd	F	p	Anlamlı Fark (Scheffe)
Genel performans	5	105	4,09	0,68	7-1070	8,361	0,00*	5-10
	6	55	4,01	0,59				7-10
	7	279	3,99	0,88				10-5
	8	129	3,83	0,92				10-7
	9	51	3,96	0,83				10-11
	10	287	3,52	0,95				11-10
	11	136	3,92	0,97				
	12	36	3,70	0,72				
Ders performans	5	105	4,08	0,74	7-1070	5,769	0,00*	9-11
	6	55	4,21	0,54				10-11
	7	279	4,11	0,94				11-9
	8	129	3,97	0,92				11-10
	9	51	3,63	1,00				
	10	287	3,89	0,91				
	11	136	4,35	0,81				
	12	36	3,98	0,59				
Olumsuz davranış	5	105	2,86	1,12	7-1070	9,120	0,00*	5-7
	6	55	3,30	1,07				5-8
	7	279	3,63	0,98				5-9
	8	129	3,55	1,19				5-10
	9	51	3,66	1,12				5-11
	10	287	3,61	0,99				
	11	136	3,83	0,91				
	12	36	3,47	1,05				

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların genel performans [$F(7-1070)=8,361; p<0,05$] ders performans [$F(7-1070)=5,769; p<0,05$] ve olumsuz davranış [$F(7-1070)=9,120; p<0,05$] boyutlarındaki görüşleri öğrencinin sınıfına göre farklılaşmaktadır. Bu farklılıklar genel performans düzeyinde; 5. sınıf ve 10. sınıf, 7. sınıf ve 10. sınıf, 10. sınıf ve 11. sınıflar arasında, ders performans düzeyinde ise 9. sınıf ve 11. sınıf, 10. sınıf ve 11. sınıflar arasında, olumsuz davranış düzeyinde ise 5. sınıf 7, 8, 9, 10, 11.sınıflardan farklı olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA

Araştırmada ülkemizin farklı illerinde çalışan beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulguların sonuçlarına göre, araştırmanın alt problemlerinde yer alan “Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenini değerlendirmesi cinsiyetlerine göre değişmekte midir?” sorusuna katılımcı öğrencilerin öğretmenlerinin genel performans ve ders performans boyutlarındaki görüşleri öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Benzer olarak Balyan vd. (2012) ile Atan ve İmamoğlu’nun (2016) çalışmalarında da cinsiyet değişkeni için anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak katılımcıların öğretmenlerinin olumsuz davranış görüşleri cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermektedir. Bu boyutta kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre daha olumsuz görüşlere sahiptir. Bunun nedeninin beden eğitimi öğretmenlerinin kadın öğrencilerin beden eğitimi derslerine aktif katılımları konusunda yeterince desteklemiyor olabileceklerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırmanın alt problemlerinde yer alan “Öğrencinin değerlendirmesi beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre değişmekte midir?” sorusuna ilişkin yapılan analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin genel performans, ders performans ve olumsuz davranış boyutunda öğretmen cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, ders performans düzeyinde

öğrenciler kadın öğretmenler hakkında erkek öğretmenlere göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Ayrıca olumsuz davranış boyutu öğretmen cinsiyetine göre farklılaşmaktadır. Bu boyutta öğrenciler kadın öğretmenler hakkında, erkek öğretmenlere göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Ünlü (2008) ise çalışmasında, öğrencilerin, erkek öğretmenleri kadın öğretmenlere göre beden eğitimi dersi için ‘daha yeterli’ gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Bir başka araştırmada ise, öğretmen ve yöneticilerin büyük kısmının erkek öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin fiziksel gelişimlerine ağırlık verilmesi beklentisi içinde oldukları buna karşın kadın öğretmenlerin duyuşsal kazanımlara ve olgunluğa ulaştırıcı etkisinin olması beklentisi içinde oldukları sonucu elde edilmiştir (Kalyoncu, 2008). Elbette cinsiyet ayrımı olmadan tüm beden eğitimi öğretmenlerinin genel kültür, mesleki bilgi ve alan bilgisine sahip olmaları gerekmektedir (Gordon, 1993). Bu ve benzer özelliklere sahip olmayan, bu özellikleri içselleştirememiş öğretmenlerin alanda görev yapıyor olmaları, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların niteliğini tartışılır hale getirdiği ileri sürülebilir (Pehlevan vd., 2019).

Araştırmanın alt problemlerinde yer alan “Öğrencilerin değerlendirmesi okudukları okul tipine göre değişmekte midir?” sorusuna ilişkin yapılan analiz sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin olumsuz davranış ve genel performans alt boyutlarında okul tipine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Genel performans düzeyinde ortaokulda okuyan öğrencilerin lisede okuyan öğrencilere göre daha olumlu görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Bu yaş grubu öğrencileri bir beden eğitimi öğretmeni ile ilk kez ders işlemektedir. Bundan dolayı değerlendirmelerinin buna göre okunması gerekebilir. Öte yandan, olumsuz davranış düzeyinde ise, lisede okuyan öğrenciler ortaokulda okuyan öğrencilere göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Bunun nedeninin öğrencilerin yaşının ilerlemesi ile birlikte değerlendirmelerini daha önceki bilgileri de kullanarak yapabiliyor olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Ancak ders

performansında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Koca vd. (2005), kız ve erkek meslek lisesi ile genel liselerde öğrenim görmekte olan 9. sınıf öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını olumlu bulunmuşlardır, bu da bizim çalışmamızı desteklemektedir.

Araştırmanın alt problemlerinde yer alan “Öğrencilerin değerlendirmesi yaşlarına göre değişmekte midir?” sorusuna göre yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların genel performans, olumsuz davranış boyutlarındaki görüşleri öğrencinin yaşına göre farklılaşmaktadır. Yani genel performans boyutunda 11 yaş 16 ve 17 yaştan, 12 yaş 16 ve 17 yaştan farklı olduğu söylenebilir. Ancak katılımcıların ders performans boyutlarındaki görüşleri öğrencinin yaşına göre farklılaşmamaktadır. Yücekaya (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ‘yaş ilerledikçe öğrencilerin değer puanlarının düştüğü’ bulgusu çalışmamızın sonucunu destekler niteliktedir.

Öğrencilerin sınıf düzeyine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların genel performans, ders performansı ve olumsuz davranış boyutlarındaki görüşleri öğrencinin sınıflarına göre farklılaşmaktadır. Yani genel performans, ders performansı ve olumsuz davranış boyutları sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık içerdiği söylenebilir. Bu farklılıkların genel performans düzeyinde 5. sınıf ve 10. sınıf, 7.sınıf ve 10. sınıf, 10. sınıf ve 11. sınıfta okuyan öğrenciler arasında, ders performans düzeyinde 9. sınıf ve 11. sınıf, 10. sınıf ve 11. sınıflar arasında, olumsuz davranış düzeyinde ise 5. sınıf 7, 8, 9, 10, 11.sınıfta okuyan öğrencilerden farklı olduğu söylenebilir. Aynı şekilde sınıflar arası farklılıklar alan yazında da çıkmıştır. Kalyon (2014) tarafından yapılan çalışmada 10. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersinden fiziksel, sosyal, estetik, spora yönelme ve katılma boyutlarında beklentileri olduğu ve öğrencilerin söz konusu boyutlardaki beklentilerini önemli ölçüde gerçekleştirdikleri belirlenmiştir.

Sonuç olarak, öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin genel performans ve ders performansları için erkek veya kız öğrenciler arasında

anlamlı bir fark bulunmazken, olumsuz davranış boyutunda kadın öğrencilerin daha yüksek ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, uygulanan ölçeğin tüm boyutlarında öğrencilerin, kadın öğretmenler hakkında daha olumlu görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, genel performans boyutu için ortaokul öğrencileri lise öğrencilerine göre daha olumlu görüşlere sahiptir. Ortaya çıkan bu sonuçların kaynaklarının belirlenmesi için derinlemesine nitel araştırmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, B., Turan, M., & Tekataş H. (2004). “Öğretmen Adaylarının Gözüyle Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilikleri”, *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya, 1-12.
- Akyüz, Y. (2012). *Türkiye’de Öğretmenlerin Toplumsal Değişimdeki Etkileri*. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Akyüz, Y. (1997). *Türk Eğitim Tarihi: Başlangıçtan 1997’ye*. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Arıbaş, S. (2000). “21. Yüzyıla Giren Tarih Gelişim Açısından Sınıf Öğretmeni Yetiştirilmesinin Genel Bir Değerlendirilmesi ve Bazı Öneriler”. *II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Çanakkale, 131-136.
- Atan T., & İmamoğlu M. (2016). Attitudes of secondary school students towards physical education and sports lesson in terms of various variables. *Turk Journal of Sport and Exerc.* 18(2), 65-68.
- Balyan M., Yerlikaya Balyan, K. ve Kiremitçi O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Başer, A. S. (2009). Öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet dönemi eğitim tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), 321-348.
- Gordon, T. (1993). *Etkili Öğretmenlik Eğitimi*. (Çev. Emel Aksay ve Birsen Özkan), Ya-Pa. İstanbul.
- Kalyon, B. (2014). Meslek lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik beklentileri ve beklentilerini gerçekleştirme düzeyi (Ataşehir ilçe örneği). *Yüksek Lisans Tezi*. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Kalyoncu, K. (2008). İlköğretim kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerin beden eğitimi ve spor dersinden beklentileri. *Yüksek Lisans Tezi*, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim Sistemimizde Öğretmen Yetiştirme Politikamıza Genel Bir Bakış, Eğitimde Yansımalar. *VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi, 10-12.
- Karaman, P. (2014). Öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirme okuryazarlıklarının belirlenmesi ve mikro öğretim yoluyla geliştirilmesi. *Doktora Tezi*. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayınları. Ankara.
- Kayıoğlu, N. B. (2015). Validity and reliability studies for scale of evaluating physical education teachers based on student ratings. *Journal of Physical Education and Sport Management*, 6(8), 60-69.
- Koca, C., Aşçı, F. H., & Demirhan, G. (2005). Attitudes toward physical education and class preferences of Turkish adolescents in terms of school gender composition. *Adolescence*, 40(158), 365-373.
- Korkmaz, İ. (2000). Öğretmen yetiştirmede yapısal ve kavramsal alternatifler. *II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 198-202.
- Köktaş, Ş. K. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Adana Nobel Kitabevi. Adana.
- Pehlevan, Z., Temel, C., & Kangalgil, M. (2019). Ortaöğretim beden eğitimi dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleştirme düzeyine ilişkin mezunların görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 27(3), 1209-1222.
- Sağın, A. E. (2018). Öğretmen dönüşümü özelinde beden eğitimi öğretmenliği: nereden? nereye?. *Yüksek Lisans Tezi*. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Sencer, M. (1989). *Toplum Bilimlerinde Yöntem*. Beta Basım. İstanbul.
- Temel A. (2017). Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları. Cumhuriyet Gazetesi, Erişim adresi: www.cumhuriyet.com.tr. Erişim tarihi: 23 Kasım 2017.
- Uğraş, S. (2013). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Uygun, S. (2013). *Türk Eğitim Sistemi ve Sorunları (Geleneksel ve Güncel)*. 1. Baskı. Nobel Akademik Yayıncılık. Ankara.
- Ünlü, H. (2008). Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve sınıf yönetim davranışları. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yücekaya, M. A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinin incelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.